

La responsabilitat de la propietat forestal pels danys causats per la caiguda d'arbres

Jordi Salbanyà

Advocat.

Membre de la Junta de Govern del Consorci Forestal de Catalunya i del Consell de Protecció de la Natura

Cada cert temps surt a la premsa alguna notícia que posa de relleu les enormes responsabilitats que tenen els/les propietaris/àries forestals; en aquest cas volem fer esment a la responsabilitat per danys i perjudicis derivats del trencament i posterior caiguda d'un arbre.

Aquesta vegada es tracta de la publicació d'una sentència que, després d'un llarg periple judicial de més de sis anys, va dictar l'Audiència Provincial de Bilbao el

passat 21 de desembre de 2020, i que va tenir ressò a les xarxes socials perquè tant les lesions patides pel demandant, com l'import de les indemnitzacions que la propietat i la seva companyia asseguradora li han hagut de pagar, foren molt importants. Efectivament, la sentència condemnà a la companyia asseguradora de la propietària a indemnitzar al lesionat en 550.292,47 € i a la propietària a indemnitzar-lo en 49.707,53 €, tot plegat més interessos, i part de les costes i despeses processals.

Succintament, es tracta d'un accident ocorregut per la caiguda d'un arbre sobre un motorista que circulava per un camí forestal privat un dia de fort vent, que li va causar lesions per les quals va quedar en situació de paraplegia de la que se'n derivà una incapacitat permanent absoluta.

La primera qüestió que argumentava la propietària dels terrenys forestals és que si bé el camí era privat, aquest havia estat incorporat per la Diputació Foral de Biscaia a la xarxa del Camí de Sant Jaume i és per aquest motiu que els propietaris del camí al·legaven que ja no tenien competència ni responsabilitats, sobre el bon estat i manteniment del camí, que corresponia a aquella administració, ni tampoc sobre la senyalització del mateix, que corresponia al Govern

Basc. Certament, la Llei de Monts estableix en el seu article 54 bis, que l'accés públic a les forests serà objecte de regulació per les administracions públiques competents, les quals definiran les condicions en què es permet la circulació de vehicles de motor per pistes forestals situades fora de la xarxa de carreteres i a través de terrenys forestals. I en exercici d'aquesta competència normativa, el Decret basc que regula el Camí de Sant Jaume prohibeix la circulació motoritzada per aquesta mena de camins.

A més, per tal d'exonerar-se totalment de la seva responsabilitat la propietària va provar que la pineda estava ben gestionada i que l'única causa possible d'aquesta caiguda de l'arbre que va lesionar al demandant, fou l'acció de la força del vent, pel que es tractaria d'una causa de força major, i per això demanava que la demanda fos desestimada, bo i considerant la negligència del motorista a l'hora de practicar una activitat de risc per la muntanya, sense la preceptiva autorització i en condicions meteorològiques adverses que desaconsellaven la pràctica d'esports a l'aire lliure.

La fonamentació d'aquesta sentència que condemna a la propietat forestal (i per extensió a la seva companyia asseguradora) rau en l'article 1908.3 del Codi Civil espanyol, que estableix que els propietaris

respondran dels danys causats, entre altres supòsits, per la caiguda d'arbres col·locats en llocs de trànsit, "quan no sigui ocasionada per força major". En aplicació estricta d'aquest precepte i d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Suprem, aquesta sentència considera que en aquests casos no n'hi ha prou per excloure la responsabilitat del propietari de l'arbre, en que aquest provi que ha actuat de manera diligent cuidant els arbres, sinó que cal demostrar que en l'accident no va concórrer força major. És a dir, tant és que el propietari hagi actuat o no diligentment en la gestió de l'arbreda, perquè la seva responsabilitat és objectiva, el que el fa responsable en tot cas dels danys i perjudicis ocasionats per la caiguda dels arbres, llevat que concorri causa de força major.

En definitiva, el que pretén aquest precepte és que el propietari d'un arbre (sigui propietari privat o públic), respongui de tot dany que aquest causi. És per això que a parer del tribunal, no té cap transcendència que la titularitat del camí sigui privada o d'ús públic, perquè la responsabilitat deriva del fet de ser propietari de l'arbre que cau sobre un camí de trànsit -i no sobre la titularitat del camí- i el Camí de Sant Jaume, per la seva pròpia naturalesa com recorda la sentència, és un lloc de trànsit, i per ell hi circulen pelegrins i caminants, i tota mena de vehicles.

Una qüestió a banda seria si la propietat posteriorment podria exercir una acció de derivació de la responsabilitat mitjançant l'exercici d'una reclamació de responsabilitat patrimonial contra l'administració pública per no haver senyalitzat i impedit la circulació de vehicles per aquest camí, una qüestió en la qual ara no ens hi estendrem.

La segona qüestió a considerar és que tal com ja hem dit, l'única causa d'exoneració de la responsabilitat de la propietat és que la caiguda de l'arbre al lloc de trànsit s'esdevingui per causa de força major. Aquesta força major ha de ser provada per la propietària demandada, limitant-se al reclamant a acreditar la relació causa-efecte entre el fet (la caiguda de l'arbre) i els danys patits. L'art. 1105 CC defineix la força major com "aquells successos que no s'haguessin pogut preveure, o que, previstos, fossin inevitables". Evidentment que la caiguda d'un arbre en situacions normals no es pot preveure, a no ser que pateixi de patologies greus, però aquest no serà el fet exonerant.

D'acord amb la jurisprudència, la força major en casos de caigudes d'arbres només s'esdevindria per l'existència de fenòmens atmosfèrics de caràcter extraordinari, o fortes ratxes de vent que no s'ha-

guessin pogut preveure, que el propietari haurà de provar de manera plena i suficient. Hem de fer notar que en un article que hem tingut ocasió de llegir de l'advocada Marta Álvarez (<https://blog.sepin.es/2014/10/arbore-vaaaaaaa/>), aquesta sosté que la majoria de les sentències de les Audiències Provincials, aquestes limiten la força major només als supòsits de "riscos extraordinaris" recollits al Reial Decret 300/2004, de 20 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de l'assegurança de riscos extraordinaris. Si talment això fos així, caldria estar amatent que davant d'una situació d'aquesta mena fos acreditada aquesta consideració de risc extraordinari, el que podria donar peu a que no fos la propietat forestal o la seva asseguradora les que haurien d'indemnitzar els danys provocats per aquells riscos, sinó el Consorci de Compensació d'Assegurances.

Davant d'aquesta responsabilitat objectiva que, com veiem, pot portar greus conseqüències econòmiques als propietaris forestals, hem de ressaltar la necessitat de ser curosos i de disposar d'una assegurança per fer front a una eventualitat com la que hem exposat. En aquest sentit, hem de recordar que des de l'any 2006 el Centre de la Propietat Forestal té contractada una assegurança adreçada a cobrir aquesta responsabilitat civil objectiva derivada de la propietat, pels danys per accident que puguin patir terceres persones dins de finques amb Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal, i pel sol fet de tenir-lo aprovat, en els termes i condicions que hom pot consultar a la pàgina web del CPF: http://cpf.gencat.cat/ca/cpf_03_linies_actuacio/planificacio-forestal/cpf_quins_avantatges_iof_aprovat. ●